

Současný stav a změna schématu v oblasti energetické účinnosti

jednání VUE RVUR

Ing. Vladimír Sochor

ředitel odboru energetické účinnosti a úspor

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

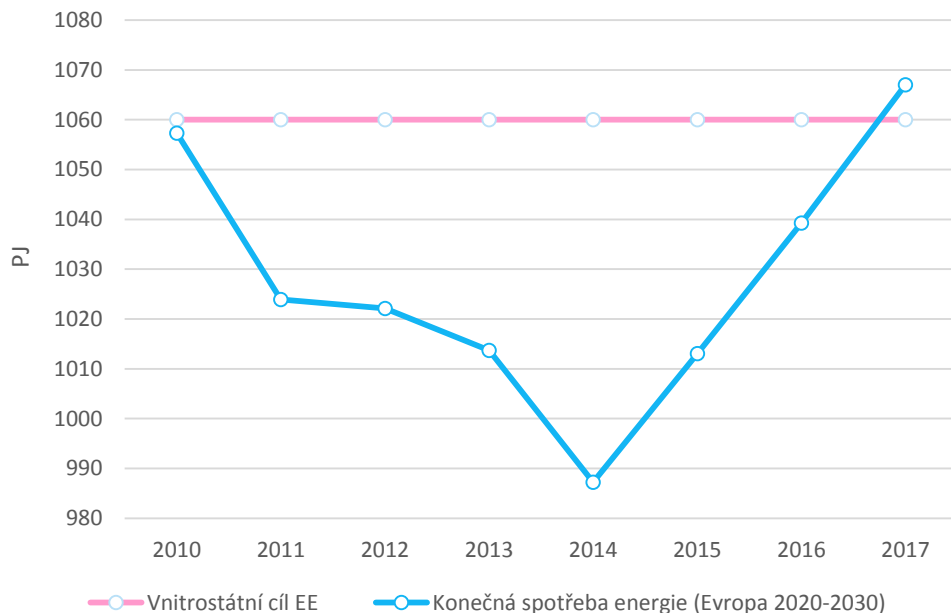
Sekce energetiky

Odbor energetické účinnosti a úspor

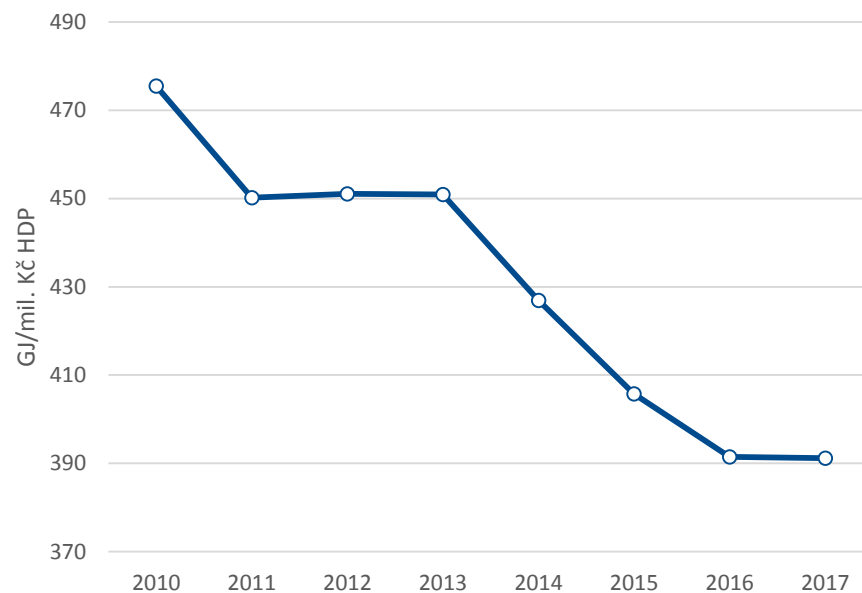

Vývoje spotřeby energie

Vývoj konečné spotřeby energie

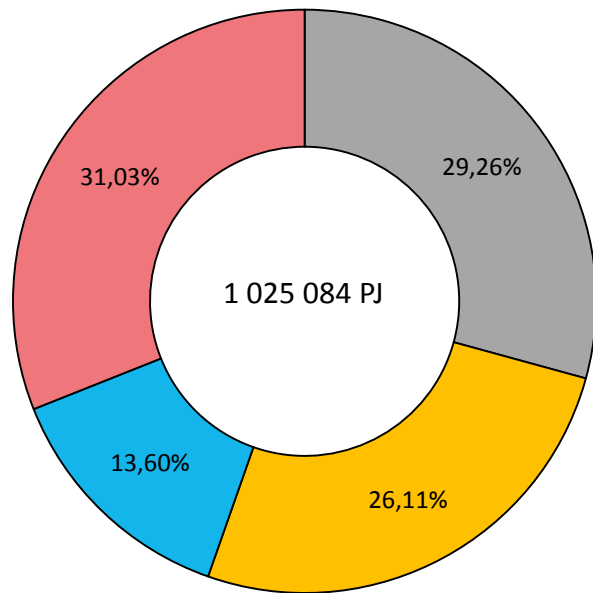

Vývoj energetické náročnosti hospodářství

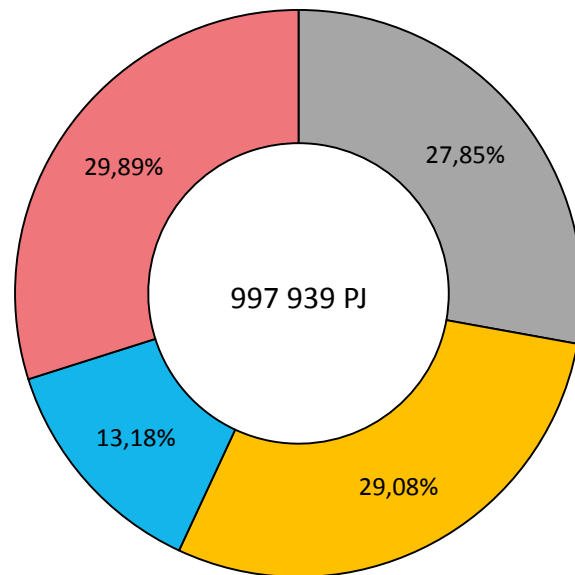
Srovnání relativního zastoupení sektorů na celkové konečné spotřebě

rok 2010

■ Průmysl ■ Doprava ■ Služby a veřejný sektor ■ Domácnosti

rok 2016

■ Průmysl ■ Doprava ■ Služby a veřejný sektor ■ Domácnosti

Nástroje k naplňování cílů energetické účinnosti

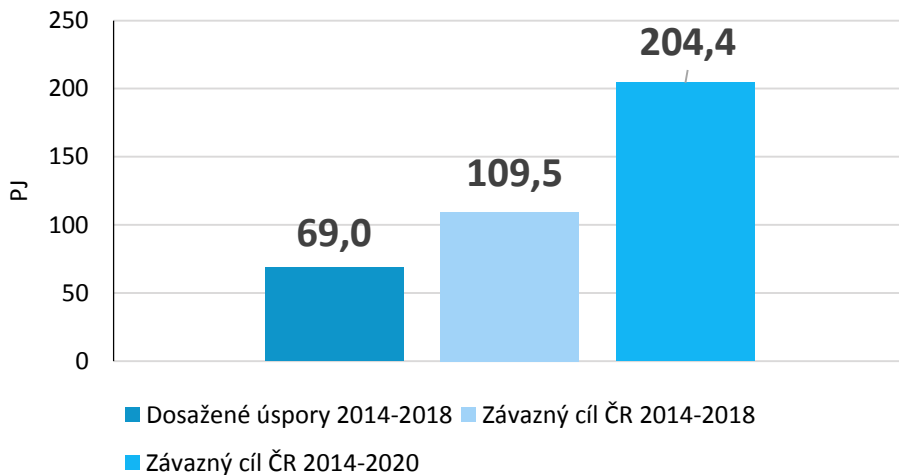
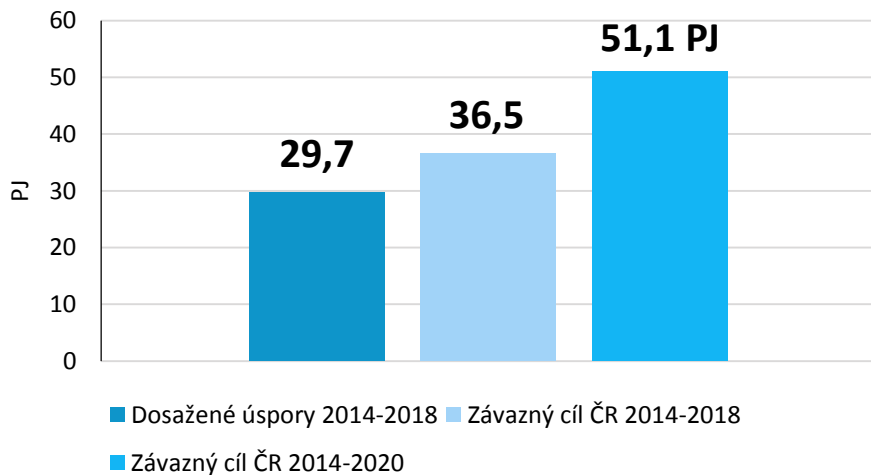
- ➔ **legislativní nástroje** (zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií s příslušnými prováděcími předpisy)
- ➔ **investiční dotace** (programy OPPIK, OPŽP, IROP, OPPPR, NZÚ, EFEKT)
- ➔ **neinvestiční dotace** (program EFEKT)
  - ▶ podpora osvěty: poradenská střediska, semináře, publikace
  - ▶ zavedení energetického managementu
  - ▶ podpora přípravy energeticky úsporných projektů pomocí metody Energy Performance Contracting (EPC)
- ➔ **finanční nástroje** (zvýhodněné úvěry, záruční mechanismy)

Alokace prostředků v jednotlivých dotačních programech

Sektor	Alokace dle NAPEE do 2020 [mld. Kč]	Aktuální alokace do 2020 [mld. Kč]	Predikce úspor dle NAPEE do 2020 [PJ]	Aktuální predikce úspor do 2020 [PJ]
Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)	20,0	17,3	20,0	7,6
Operační program Životní prostředí (OPŽP)	24,6	23,6	5,0	5,0
Integrovaný regionální operační program (IROP)	16,9	9,6	2,0	3,5
Nová zelená úsporám	27,0	22,9	14,3	10,3
Operační program Praha – pól růstu	1,0	1,9	0,01	0,01
Program EFEKT	0,7	0,8	0,4	1,6
Součet	90,2	76,1	41,7	28,0

Deficit v plnění závazku kumulovaných úspor energie

- ➔ deficit v důsledku nedostatečného plnění v letech 2014 a 2015
- ➔ prohlubování deficitu v plnění závazku
- ➔ **sice vykázání měkkých a legislativních opatření, ale přesto existuje s ohledem na jejich krátký životní cyklus (1-3 roky) vysoké riziko neplnění závazku kumulovaných úspor energie**

Politická opatření 2014-2020

Implementovaná politická opatření, NAPEE-V (2017)

Panel 2013+

Program Nová Zelená úsporám

OP PIK

OPŽP (SC 2.1) – kotlíkové dotace

OPŽP (SC 5.1)

IROP (SC 2.5)

OP Praha Pól růstu

Program EFEKT – neinvestiční a měkká opatření

Program ENERG

Alternativní opatření pro zvyšování EE v průmyslu ČR a na úrovni obcí a krajů

Operační program Doprava

Strategický rámec udržitelného rozvoje

Dodatečná opatření k vyhodnocení

IROP SC 1.2 - výměna autobusů

OP Doprava - výměna kolejových vozidel

OPPIK – nemovitosti, elektromobilita

Národní program Životní prostředí

Spotřební daně na pohonné hmoty

Zákaz uvádění kotlů na tuhá paliva 1. a 2. emisní třídy (legislativní opatření)

Současný stav aplikace finančních nástrojů

Operační programy

- ➔ **Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost**
  - ➔ odstartováno (září 2017) – alokace téměř 0,5 mld. Kč (zatím?)
- ➔ **Integrovaný regionální Operační program**
  - ➔ stále ve fázi přípravy – alokace do 2 mld. Kč. (?)
- ➔ **Operační program Životní prostředí**
  - ➔ špatná zkušenost z předchozí výzvy – příprava finančního nástroje ?

mimo Operační programy - program ENERG

Povinnost přípravy národního plánu

- ➔ v rámci „zimního energetického balíčku“ bylo navrženo zcela nové nařízení, jedná se o **nařízení o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu** (vstoupilo v platnost 24.12.2018)
- ➔ z tohoto nařízení vyplývá povinnost zpracovat tzv. **Národní plán v oblasti energetiky a klimatu**
- ➔ termín pro odevzdání návrhu Národního plánu je **konec roku 2018, pro finální verzi je termín 2019**
- ➔ „první“ vnitrostátní plán by měly pokrývat **období 2021-2030 s výhledem do roku 2050**
- ➔ po odevzdání návrhu Národního plánu dojde k tzv. **iterativnímu procesu**, v rámci kterého bude **EK hodnotit dostatečnost pro plnění Evropského cíle**

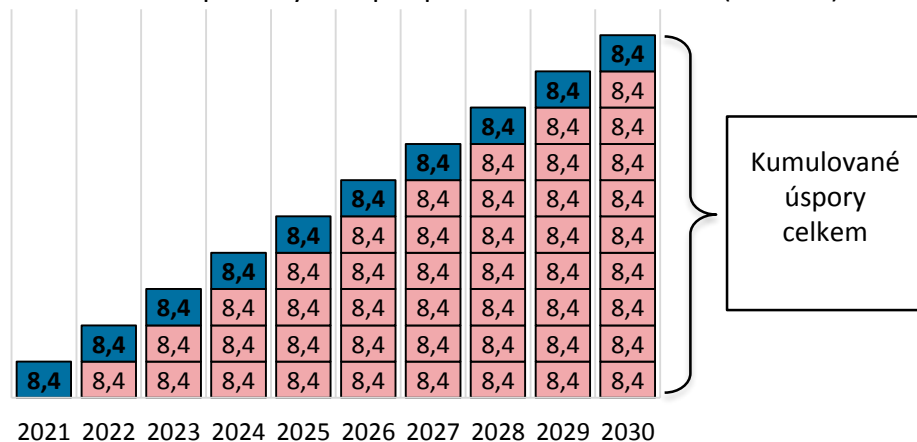
Energetická účinnost

- ➔ článek 3: **indikativní cíl na úrovni EU ve výši 32,5 %**; členský stát musí vyjádřit cíl na úrovni absolutní spotřeby energie v roce 2030 (primární energetické zdroje; konečná spotřeba; energetická intenzita), cíl ČR stanoven na maxim potenciálu pro snížení konečné spotřeby = **konečná spotřeba energie v roce 2030 nepřekročí 990 PJ**
- ➔ článek 5: **úspory v rámci renovace budov ústředních institucí**; tempo ročních úspor 2017-2020: 20,7 PJ; náklady na období 2014-2020: 2 796 mil. Kč.
- ➔ článek 7: **povinné roční úspory energie**; jedná se nové úspory u konečného spotřebitele (na úrovni konečné spotřeby); článek 7 **lze z hlediska plnění považovat za nejproblematictější**, a to i s ohledem na **významné nároky na zajištění finančních prostředků**.
  - ▶ pro ČR představuje **dosažení objemu 8,4 PJ/rok** nových úspor energie u konečného spotřebitele, tj. **462 PJ kumulovaných úspor energie** do roku 2030.

Povinné úspory energie do roku 2030

- ➔ došlo k dalšímu zpřísnění povinných ročních úspor =>
204 PJ (2014-2020 – 7 let) versus
462 PJ (2021-2030 – 10 let)
- ➔ poměrně **významné zvýšení ambicí v průběhu vyjednávání** směrnice o energetické účinnosti
- ➔ to byl jeden z hlavních důvodů proč **ČR hlasovala proti** přijetí směrnice EED
- ➔ **plnění článku 7 je závazné** na úrovni členského státu
(v porovnání s plněním článku 3, které je „pouze“ indikativní)

Závazek povinných úspor pro období 2021-2030 (dle čl. 7)

Závazek pro období 2021-2030

Závazek kumulovaných úspor energie dle čl. 7

- ▶ pro ČR to představuje **dosažení objemu 8,4 PJ/rok** vykazatelných nových úspor energie u konečného spotřebitele,
tj. **462 PJ kumulovaných úspor energie** do roku 2030
- ▶ jedná se velmi o rizikové ustanovení, protože jde o dvojnásobnou míru úspor, než by mohlo být přijatelné
  - reálný potenciál snížení spotřeby energie u konečného spotřebitele ČR je závislý na přijatých politikách a při aktuálním nastavení se pohybuje výrazně pod touto úrovní

Návrh schématu pro plnění cíle dle čl. 7 směrnice

- ➔ na základě výsledků provedeného posouzení reálného potenciálu, odhadovaných nákladů, finančních možností státu, potenciálu vykonatelnosti realizovaných opatření a zkušeností ze stávajícího období MPO navrhuje **kombinované schéma pro plnění závazku dle čl. 7 směrnice pro období 2021-2030**
- ➔ **stávající nastavení** strategického rámce povinného zvyšování energetické účinnosti **nemá potenciál zajistit naplnění závazků** – kombinace nízkého čerpání a realizace většiny projektů mimo iniciaci státu
- ➔ dle provedených analýz je problematické zajistit splnění závazku v požadované výši s ohledem na **vykazatelnost realizovaného potenciálu** v rámci nastaveného alternativního schématu – míra vykazatelnosti se dle výsledku průzkumu pohybuje v rozmezí 7-30 % všech realizovaných energeticky úsporných projektů
- ➔ nové schéma musí **reflektovat nedostatky stávajícího schématu**, změny v oblasti kohezní politiky po roce 2020 a implementaci revize směrnice o EU ETS

Průzkum povědomí o úsporách energie

➡ průzkum proveden **u všech základních sektorů**

➤ rodinné domy, bytové domy, veřejný sektor, podnikatelský sektor

➡ výsledky průzkumu se trochu liší napříč sektory, ale často shoda

➤ dotace jsou motivací k realizaci energeticky úsporných projektů, ale **z realizovaných projektů je dotačně podpořeno jen 10-40% ze všech projektů**

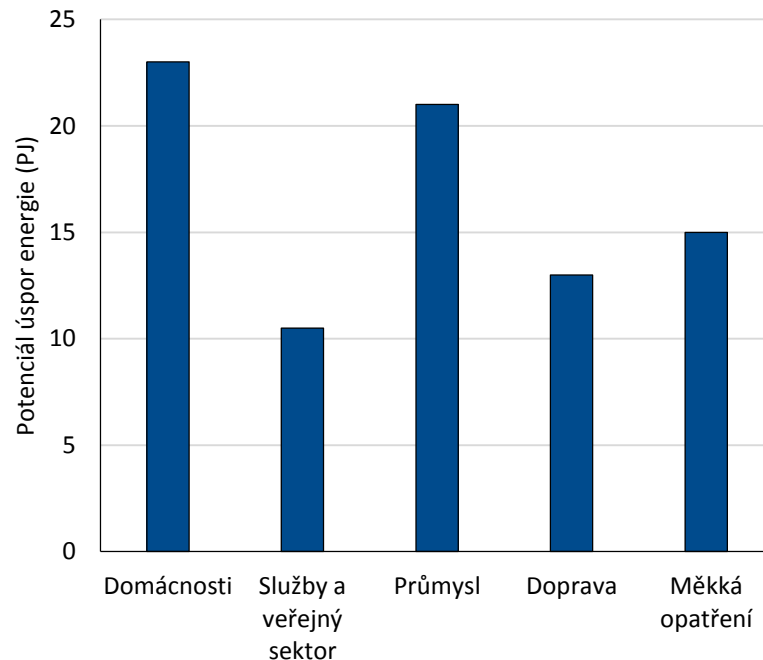
➤ **motivací** není tak často úspora energie, ale spíš **zlepšení technického stavu budovy, zhodnocení budovy a komfort užívání**

➤ **málokdy existuje plán renovace budov** a většinou se řeší věci ad hoc

➤ **slabé povědomí o úsporách energie** – pozitivní vliv na náklady při vhodné kombinaci opatření

Reálný potenciál úspor energie do roku 2030

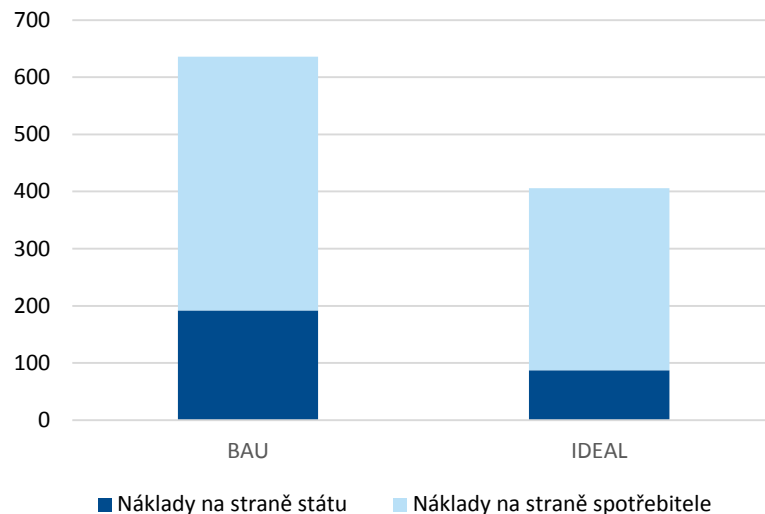
- ➔ potenciál je stanoven na základě **realistických předpokladů** vývoje spotřeby energie a úspor v oblasti domácností, služeb, veřejného sektoru, průmyslu a dopravy v období 2021-2030
- ➔ **nedostatečný reálný potenciál** v jednotlivých sektorech pro splnění závazku dle čl. 7 na základě současného alternativního schématu (8,4 PJ/rok)

Odhadované náklady na splnění závazku

- ➔ odhad potřebných investic do úspor energie v období do 2030 je v objemu přes **600 mld. Kč**
- ➔ **vhodnou kombinací** způsobilých nástrojů a opatření dle čl. 7 směrnice o energetické účinnosti lze **potřebné náklady výrazně snížit**

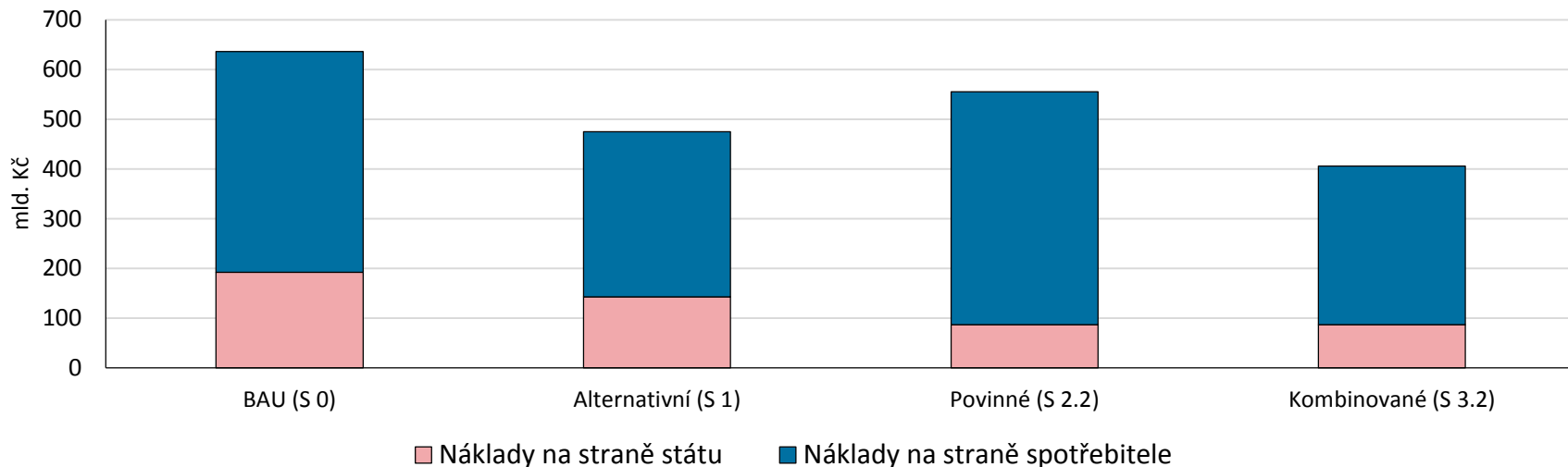
Odhadované náklady - 2021-2030
(mld. Kč)

Porovnání variant schémat po roce 2020

- ➔ dle analýzy má **kombinované schéma největší potenciál pro splnění závazku** a současně je i **ekonomicky nejvýhodnější variantou**
- ➔ **kombinace politických opatření a aktivity povinných stran** – realizace širokého portfolia energeticky úsporných opatření včetně investičních, měkkých a legislativních

Návrh implementace - rozdělení závazku

- ➔ schéma vychází z předpokladu **rozdělení závazku mezi stát a povinné strany**
- ➔ rozdělení na základě realistických předpokladů o možnostech **využití investičního i neinvestičního potenciálu v oblasti úspor energie** na straně státu i na straně povinných stran
- ➔ **předpoklad závazku státu – 30 PJ (???)**
  - poskytování dotační podpory
  - realizace energeticky úsporných opatření ve státním sektoru
  - realizace opatření v dopravě – investiční a neinvestiční (modální změna aj.)
  - měkká opatření – zvyšování informovanosti, poradenství (EKIS), expertní semináře
  - legislativní opatření – daně na energie a pohonné hmoty, legislativní povinnosti, minimální požadavky na účinnost
- ➔ **návrh závazku povinných stran – 54 PJ (???)**
  - realizace investičního potenciálu v jednotlivých sektorech
  - regulace a řízení spotřeby energie
  - informační aktivity vůči zákazníkům

Témata k diskusi a k řešení pro rok 2019

- ➔ **revize schématu pro plnění závazku dle čl. 7 směrnice**
  - ▶ zdroje financování a jejich rozdělení, způsob a podmínky finanční podpory (operační programy a přínosy z prodeje emisních povolenek)
  - ▶ způsob a míra zapojení třetích stran při plnění cílů
  - ▶ rozšíření a větší variabilita opatření státu ke snižování spotřeby energie
- ➔ nástroje pro naplňování **dlouhodobé strategie renovací fondu budov**
- ➔ zajištění **renovace fondu budov ústředních institucí (budov státu)**

Dodatečné nástroje v oblasti energetické účinnosti

- ➔ zavedení širokého a funkčního **spektra finančních nástrojů** v kombinaci s dotačními programy
- ➔ zavedení funkční **technické asistence pro přípravu kvalitních energeticky úsporných projektů** (zejména v oblasti bydlení, malých a středních podniků a municipálních a regionálních projektů)
- ➔ zavedení systému **dobrovolných dohod** s vybranými subjekty
- ➔ **důkladný systém široké informovanosti** o způsobech snižování spotřeby energie zaměřené na dosažení změny povědomí o úsporách energie

Dotazy, komentáře ?

Vladimír Sochor

sochorv@mpo.cz

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Sekce energetiky
Odbor energetické účinnosti a úspor

